
Supravegherea prudențială a instituțiilor financiare nebancare: evoluții și perspective¹

Conf. univ. dr. Adrian COSTEA
Academia de Studii Economice, București

Abstract

În articole se abordează practica autorității de supraveghere referitoare la evaluarea performanțelor **instituțiilor financiare nebancare** din perspectiva supravegherii prudențiale. Este descris modul în care s-a reglementat activitatea instituțiilor financiare nebancare în Uniunea Europeană, precum și situația curentă a sectorului instituțiilor financiare nebancare din România. Sunt prezentate de asemenea provocările și oportunitățile pe care le întâmpină autoritatea de supraveghere în cazul evaluării performanțelor instituțiilor financiare nebancare. În final, s-a definit un set de indicatori pentru a putea fi evaluate comparativ instituțiile respective.

Cuvinte cheie: supraveghere prudențială, instituții financiare nebancare, sisteme de evaluare, CAAMPL, indicatori de performanță.

Creșterea eficienței sistemelor de supraveghere reprezintă o temă centrală a politicii europene. Prin Raportul *de Larosière* [1], Comisia Europeană a propus un pachet de măsuri legislative în domeniul supravegherii financiare la nivelul Uniunii Europene. Mandatul grupului de experți condus de *Jacques Larosière* a constat în analiza cauzelor crizei financiare și formularea de recomandări către Comisie cu privire la întărirea aranjamentelor de supraveghere la nivelul UE pentru toate componentele sectorului financiar, în vederea realizării unui **Sistem european de supraveghere integrat** și mai eficient. Raportul final, prezentat în data de 25 februarie 2009 a reprezentat o analiză amplă a cauzelor actualei crize financiare, însoțită de recomandări și soluții, atât pentru îmbunătățirea cadrului de reglementare din UE, cât și pentru restructurarea actualei formule de supraveghere. Noua arhitectură de supraveghere urmărește crearea Sistemului european de supraveghere și management al crizei eficient, integrat și capabil să răspundă cerințelor de cooperare și schimb de informații între noile autorități de supraveghere din UE, dar și între acestea și contrapartidele

¹ Articol elaborat pe baza lucrării cofinanțată din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, (Proiect POSDRU/89/1.5/S/59184 „Performanță și excelență în cercetarea postdoctorală în domeniul științelor economice din România”).

lor [2]. Reforma structurală propusă a actualului cadru de supraveghere vizează atât supravegherea macroprudențială prin înființarea Comitetului European pentru Riscuri Sistemice (*European Systemic Risk Board – ESRB*), cât și supravegherea microprudențială fiind înființate trei autorități europene pentru supravegherea instituțiilor financiare individuale (*European Supervisory Authorities – ESA*) și formarea Sistemului European al Supraveghetorilor Financiarilor (*European System of Financial Supervisors – ESFS*).

În vederea eficientizării activității de supraveghere, BNR a încheiat totodată acorduri de cooperare multilaterală (în 2009 fiind încheiate acorduri la nivelul a 13 grupuri financiare), precum și acorduri de cooperare bilaterală cu autorități de supraveghere din alte țări europene. BNR a participat în iulie 2007, împreună cu alte șapte țări, la semnarea **Memorandumului regional de cooperare** dintre țări din Europa de Sud-Est. Ulterior, la 8 februarie 2008, Memorandumul multilateral a fost extins prin aderarea altor trei state. Printre obiectivele Memorandumului facem referire la: *“sprijinirea supraveghetorilor în realizarea unei evaluări comune a profilului de risc al grupurilor bancare din regiune”*.

Prin raportul întocmit în februarie 2010 [3], reprezentanții Fondului Monetar Internațional au făcut unele recomandări privind sistemul de supraveghere bancară: *„(...) Banca Națională a României ar trebui să continue să se orienteze tot mai mult către o abordare bazată pe risc în ceea ce privește reglementarea și supravegherea, recunoscând că dezvoltarea calităților necesare pentru implementarea efectivă va necesita timp și efort deliberat.”* Reprezentanții Fondului au menționat că *„au fost făcuți pași importanți în direcția adoptării unui sistem de supraveghere bazat pe evaluarea riscurilor”*, dar că, *„totuși sistemul actual se bazează preponderent pe reguli”*. *„Pe de altă parte”*, s-a precizat: *„BNR a adoptat un sistem de rating bazat pe risc care ajută la planificarea frecvenței și scopului inspecțiilor on-site și la elaborarea analizelor grupurilor-pereche de bănci (peer group analyses). Rezultatele acestor analize sunt transmise instituțiilor de credit, iar opinia generală a sectorului bancar este că această abordare este mai benefică în comparație cu abordarea din trecut. În mod inevitabil această schimbare de politică va necesita timp pentru a deveni complet operațională.”*

În România, la ora actuală evaluarea performanțelor instituțiilor financiare nebankare se face manual prin consultarea raportărilor prudențiale ale acestora. Nu sunt elaborate la nivelul autorității de supraveghere nici un fel de model de evaluare (rating) a performanțelor, spre deosebire de cazul instituțiilor de credit pentru care Direcția Supraveghere a elaborat Sistemul CAAMPL. [4]

Rezultă că este nevoie de o nouă abordare în activitatea de supraveghere prudențială în privința sistemelor de evaluare a performanțelor instituțiilor financiare, în general, și a performanțelor instituțiilor financiare nebankare, în particular. În continuare prezentăm și modul în care este reglementată activitatea instituțiilor financiare nebankare în Uniunea Europeană, precum și situația curentă a sectorului instituțiilor financiare nebankare din România. Sunt descrise problemele cu privire la practica activității de supraveghere în cazul instituțiilor financiare nebankare.

Directiva privind instituțiile de credit [5] stabilește că acestea consolidează și instituțiile financiare nebancare societăți-fică, în schimb instituțiile financiare nebancare nu sunt supuse supravegherii pe bază consolidată.

În Europa, începând cu a doua jumătate a deceniului trecut, țările au elaborat reglementări proprii privind supravegherea pe bază individuală a activității IFN-urilor. În Germania, primele reglementări au fost elaborate în decembrie 2008, acoperind activitățile de leasing financiar și factoring. În August 2010, Germania autorizase, conform noii legislații, 800 de societăți, alte 100 fiind în proces de autorizare [6]. România a adoptat încă din 2006 legislația cu privire la supravegherea pe bază individuală a IFN-urilor: Ordonanța Guvernului nr. 28/2006 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, împreună cu o serie de Norme emise de Banca Națională a României în aplicarea prevederilor ordonanței. În 2009, România a contaminat legislația referitoare la IFN-uri, prin emiterea Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare [7] și a Regulamentului Băncii Naționale a României privind instituțiile financiare nebancare [8].

În Italia s-a realizat distincția între leasing-ul operațional și cel financiar, societățile care au în obiectul de activitate supravegherea (asemănător Germaniei). Franța supervizează societățile care desfășoară activități de leasing financiar.

Spania consideră activitatea de leasing financiar în categoria creditării clasice și a adoptat un model de supraveghere în cazul instituțiilor financiare nebancare asemănător celui aplicabil instituțiilor de credit.

Marea Britanie nu a elaborat reglementări cu privire la supravegherea pe bază individuală a instituțiilor financiare nebancare. IFN-urile societăți-fică ale unor instituții de credit sunt supravegheate pe bază consolidată la nivelul grupului bancar din care fac parte.

În România, instituțiile financiare nebancare sunt entități, altele decât instituțiile de credit, ce desfășoară activitate de creditare cu titlu profesional, în condițiile stabilite de lege. Instituțiile financiare nebancare, pot desfășura următoarele activități de creditare: acordare de credite, incluzând, fără a se limita la: credite de consum, credite ipotecare, credite imobiliare, microcredite, finanțarea tranzacțiilor comerciale, operațiuni de factoring, scontare, forfetare; leasing financiar; emitere de garanții, asumare de angajamente de garantare, asumare de angajamente de finanțare; acordare de credite cu primire de bunuri în gaj, respectiv amanetare prin case de amanet; acordare de credite către membrii asociațiilor fără scop patrimonial organizate pe baza liberului consimțământ al salariaților/pensionarilor, în vederea sprijinirii prin împrumuturi financiare a membrilor lor de către aceste entități, organizate sub forma juridică a caselor de ajutor reciproc; alte forme de finanțare de natura creditului.

Cu excepția caselor de amanet și a caselor de ajutor reciproc care sunt incluse în Registrul de evidență, celelalte instituții financiare nebancare sunt înscrise în Registrul general al instituțiilor financiare nebancare. Alt registru deschis și ținut de banca centrală, Registrul special, include doar acele instituții financiare nebancare din Registrul general care îndeplinesc anumite criterii de performanță în ceea ce privește creditele acordate și împrumuturile atrase. Instituțiile financiare nebancare înscrise în Registrul special rămân înscrise și în Registrul general. În anul 2006 au fost emise primele reglementări

specifice instituțiilor financiare nebankare. În octombrie 2007 s-a încheiat procesul de autorizare a tuturor instituțiilor financiare nebankare care au transmis la banca centrală documentațiile pentru autorizare în anii 2006, 2007. A rezultat un număr de 38 de instituții înscrise în Registrul special, 218 în Registrul general și 4600 de instituții înscrise în Registrul de evidență. S-a stabilit că banca centrală va monitoriza instituțiile financiare nebankare înscrise în Registrul general, va supraveghea prudențial pe cele din Registrul special și va ține evidența celor din Registrul de evidență. Facem referire în continuare la instituțiile financiare înscrise în Registrul general și Registrul special, având în vedere importanța acestora în totalul instituțiilor financiare nebankare (IFN-urilor).

Se prezintă evoluția numărului de IFN-uri după diferitele categorii de activități începând din 2008:

Distribuția instituțiilor financiare nebankare pe tipuri de activități

Tabelul nr. 1

milioane lei

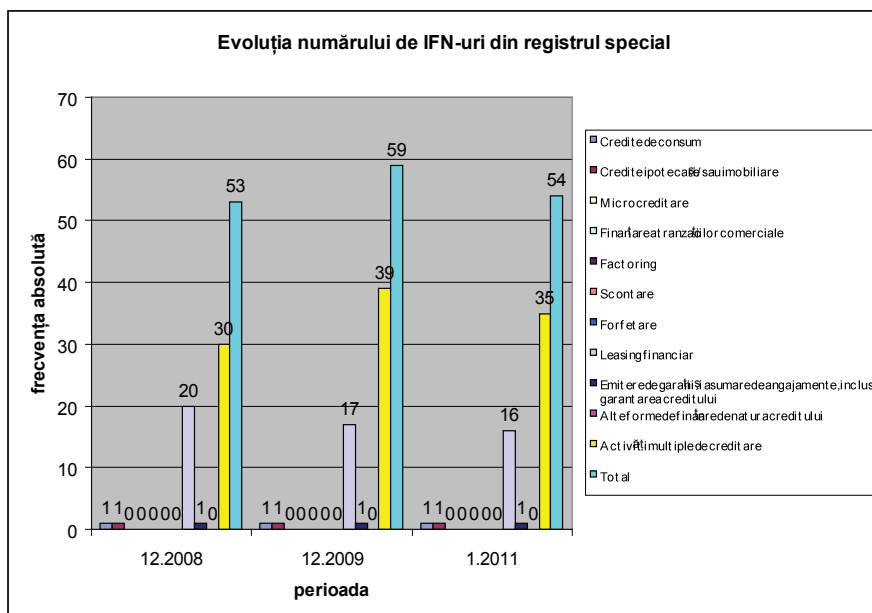
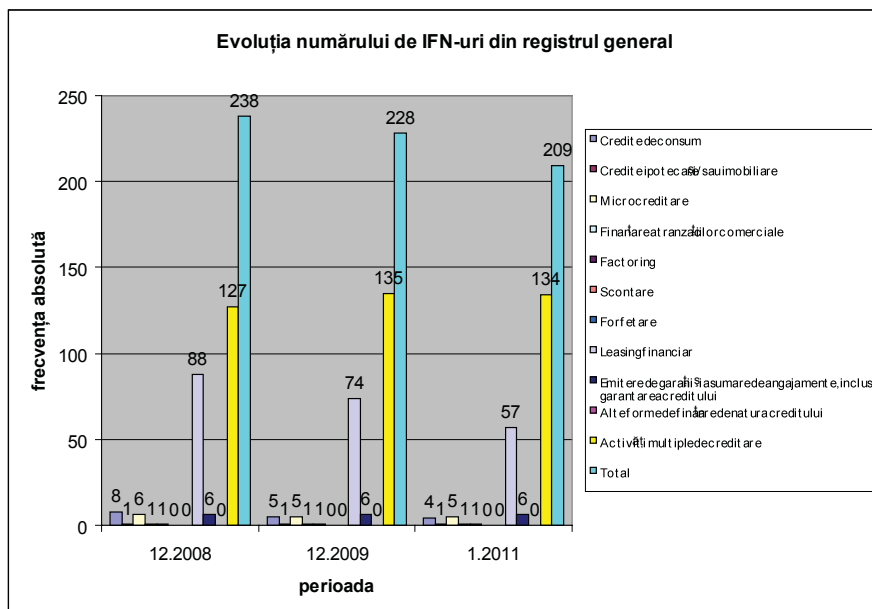
Tipuri de activități	31.12.2008						31.12.2009						25.01.2011					
	Registrul special		Registrul general		Registrul general		Registrul special		Registrul general		Registrul general		Registrul special		Registrul general		Registrul general	
	val. abs.	%	val. abs.	%	val. abs.	%	val. abs.	%	val. abs.	%	val. abs.	%	val. abs.	%	val. abs.	%	val. abs.	%
Credite de consum	1	1.89	7	3.78	8	3.36	1	1.69	4	2.37	5	2.19	1	1.85	3	1.94	4	1.91
Credite ipotecare și/sau imobiliare	1	1.89	0	0.00	1	0.42	1	1.69	0	0.00	1	0.44	1	1.85	0	0.00	1	0.48
Microcredite	0	0.00	6	3.24	6	2.52	0	0.00	5	2.96	5	2.19	0	0.00	5	3.23	5	2.39
Finanțarea tranzacțiilor comerciale	0	0.00	1	0.54	1	0.42	0	0.00	1	0.59	1	0.44	0	0.00	1	0.65	1	0.48
Factoring	0	0.00	1	0.54	1	0.42	0	0.00	1	0.59	1	0.44	0	0.00	1	0.65	1	0.48
Scontare	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Forfetare	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Leasing financiar	20	37.74	68	36.76	88	36.97	17	28.81	57	33.73	74	32.46	16	29.63	41	26.45	57	27.27
Emitere de garanții și asumare de angajamente, inclusiv garantarea creditului	1	1.89	5	2.70	6	2.52	1	1.69	5	2.96	6	2.63	1	1.85	5	3.23	6	2.87
Alte forme de finanțare de natura creditului	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Activități multiple de creditare	30	56.60	97	52.43	127	53.36	39	66.10	96	56.80	135	59.21	35	64.81	99	63.87	134	64.11
Total	53	100	185	100	238	100	59	100	169	100	228	100	54	100	155	100	209	100

* exclusiv instituțiile financiare înscrise în Registrul special

Sursa: Rapoartele anuale ale BNR

Evoluția numărului IFN-urilor între anii 2008-2010

Figura nr. 1

Rezultă că numărul IFN-urilor a descrescut constant, de la 238 instituții la sfârșitul anului 2008, la 209 în anii viitori. IFN-urile din categoria „Leasing financiar” au înregistrat cea mai mare scădere (de la 88 de instituții în 2008, la 74 la sfârșitul lui 2009, ajungând la 57 în ianuarie 2011), pe fondul crizei care a afectat puternic sectorul vânzării auto. Descreșterea mai mare în cazul IFN-urilor din categoria „Leasing financiar” (31=88-57) față de descreșterea per total (29=238-209) se explică prin reorganizarea unor IFN-uri înscrise în categoria „Leasing financiar” și trecerea în categoria „Activități multiple de creditare”. Acest fenomen se poate observa și din creșterea numărului de IFN-uri înscrise în categoria „Activități multiple de creditare”, deși cele din categoria „Leasing financiar” au înregistrat scădere.

Principalii indicatori economici ai instituțiilor financiare nebancale

Tabelul nr. 2
milioane lei

Indicator economic	31.12.2008			31.12.2009		
	Registrul special	Registrul general*	Registrul general	Registrul special	Registrul general*	Registrul general
Capital social	1646.4	667.1	2313.5	2383.8	660.6	3044.4
Active totale	39578.6	2986.6	42565.2	34315.3	2060.5	36375.8
Credite acordate (net), din care:						
- leasing financiar	32833.5	1987.2	34820.7	28837.0	1500.5	30337.5
- alte tipuri de credite	26417.9	1297.3	27715.2	20076.1	593.3	20669.4
Credite restante și îndoelnice	6415.6	689.9	7105.5	8760.9	907.2	9668.1
Provizioane (aferente creanțelor restante și îndoelnice)	1705.6	34.9	1740.5	856.2	40.7	896.9
Profit/pierdere	914.3	234.1	1148.4	1387.1	170.8	1557.9
Total activ IFN / PIB	-378.4	-134.9	-513.3	-1391.4	-137.8	-1529.2
		8.4%			7.4%	

* exclusiv instituțiile financiare înscrise în Registrul special

Sursa: Rapoartele anuale ale BNR

Rezultă o diminuare a ponderii activelor totale ale IFN-urilor în Produsul Intern Brut în 2009 față de 2008, cu aproximativ un procent ajungând la sfârșitul anului 2009 la 7,4%. Conform datelor Asociației Societăților Financiare [10] la data de 31.12.2010 ponderea a fost de 9,89%, o creștere datorată și contracției produsului intern brut. Capitalul social a înregistrat o creștere considerabilă (31,6% față de 2008), datorată mai ales majorărilor de capital efectuate de IFN-urile din Registrul special în vederea îndeplinirii cerințelor prudențiale referitoare la fonduri proprii și expuneri mari. Acest trend a continuat și în 2010, cerințele de capital crescând și ca urmare a înregistrării unor creșteri a nivelurilor creditelor restante și îndoelnice, ceea ce a generat o creștere a cheltuielilor cu provizioanele. Creditele acordate au scăzut în 2009 față de 2008 cu 12,88% pentru IFN înscrise în Registrul general, „Leasing-

ul financiar” suferind cea mai drastică ajustare (25,42%) față de celelalte tipuri de credite care au înregistrat o creștere semnificativă (36,07%). Ca pondere în total credite acordate, leasing-ul financiar rămâne semnificativ și în 2009 (68.13%), deși a înregistrat o ușoară scădere față de 2008 (79,59%). Din celelalte tipuri de credite, care însumează 32 procente din total credite acordate, creditele de consum și cele ipotecare au ponderile cele mai semnificative (6,9%, respectiv de 2,6%). Creditele restante și îndoielnice au scăzut de la o perioadă la alta datorită trecerii în categoria ”pierdere” a creditelor pentru care serviciul datoriei a depășit 90 de zile sau pentru care s-au inițiat proceduri judiciare. Scăderea în 2009 față de 2008 a creditelor restante și îndoielnice a fost de 48,47%. Trecerea în categoria pierdere a creditelor a avut drept efect, printre altele, creșterea cheltuielilor cu provizioanele. Provizioanele aferente creanțelor restante și îndoielnice au crescut de la 1.148,4 milioane lei în 2008, la 1.557,9 milioane lei în 2009 (o creștere de 35,66%). La nivel de ansamblu, sectorul IFN-urilor a înregistrat o creștere substanțială a pierderii (cu 197,92% sau de aproape trei ori), ajungând la valoarea de -1529,2 milioane lei la sfârșitul anului 2009.

La sfârșitul anului 2009, țările cu ponderile cele mai importante la capitalul instituțiilor financiare nebancale au fost Olanda (38,63%), Belgia și Luxemburg (16,92%), Italia (10,77%), Franța (10,17%) și Austria (5,66%) [2]. Cu excepția Turciei și Statelor Unite ale Americii, toți acționarii instituțiilor financiare nebancale provin din Uniunea Europeană. Ponderea capitalului românesc în total capital s-a diminuat de la 41,74% la 27,60% datorită faptului că în cea mai mare parte majorările de capital efectuate prin aportul acționarilor străini au fost semnificativ mai mari decât cele realizate prin aportul acționarilor români.

Principalele cauze care au condus la diminuarea activității instituțiilor financiare nebancale: descreșterea cererii de credite în condițiile în care principala activitate de creditare pentru aceste instituții o reprezintă leasing-ul financiar pentru autovehicule; diminuarea liniilor externe de creditare, majoritatea instituțiilor financiare nebancale fiind dependente de această finanțare; creșterea numărului de credite neperformante pe fondul recesiunii economice.

Instituțiile financiare nebancale înscrise în Registrul special au devenit persoane juridice declarante la Centrala Riscurilor Bancare odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului BNR nr. 8/2009 pentru modificarea și completarea Regulamentului BNR nr. 4/2004 privind organizarea și funcționarea la Banca Națională a României a Centralei Riscurilor Bancare. La sfârșitul anului 2009, din total debitori, 12,4% erau deținuți de instituțiile financiare nebancale. Procentul sumelor datorate instituțiilor financiare nebancale în total sume datorate era la 31.12.2009 de 9,5%. Procentul restanțelor către instituțiile financiare nebancale în total restanțe a fost de 14,5%. [2] Pe lângă raportările cu privire la criteriile de înscriere în registrul special și la clasificarea expunerilor din credite și determinarea provizioanelor specifice de risc de credit, IFN-urile raportează trimestrial (pentru cele înscrise în Registrul special) sau semestrial (pentru cele înscrise în Registrul general) așa-numitele Situații Financiare Periodice (SFP-uri) în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 18/2007 pentru aprobarea modelelor situațiilor financiare periodice și a Normelor metodologice privind întocmirea și utilizarea acestora, aplicabile instituțiilor financiare nebancale.

Situațiile financiare periodice conțin o serie de indicatori bruți de performanță a IFN-urilor care sunt analizați manual de către inspectori. Până la ora actuală nu este posibilă analiza comparativă a mai multor IFN-uri sau analiza în dinamică a uneia dintre acestea pe baza indicatorilor din cadrul SFP-urilor, decât cu eforturi considerabile din partea inspectorilor din cadrul Direcției Supraveghere. Situația se datorează complexității problemei care presupune analiza în dinamică (pentru un număr considerabil de trimestre) a tuturor IFN-urilor înscrise în Registrul special (circa 54) prin prisma unui set de 10-15 indicatori de performanță.

Spre deosebire de activitatea de supraveghere a IFN-urilor, în cazul instituțiilor de credit a fost dezvoltat în cadrul Direcției Supraveghere sistemul de evaluare a performanțelor instituțiilor de credit sau Sistemul Uniform de Evaluare - CAAMPL [4]. Sistemul utilizează raportările financiare ale instituțiilor de credit și evaluează pe baza acestora șase componente care reflectă într-o manieră uniformă și cuprinzătoare performanțele unei bănci, în conformitate cu legislația și reglementările bancare în vigoare: adecvarea capitalului (C), calitatea acționariatului (A), calitatea activelor (A), management (M), profitabilitate (P), lichiditate (L).

Sistemul CAAMPL prezintă și o serie de dezavantaje, nefiind adaptat evaluării performanțelor IFN-urilor:

- utilizează tehnici liniare simple pentru discriminarea spațiului multidimensional pe care îl reprezintă performanțele instituțiilor financiare. Modelul de discriminare nu este model de discriminare multivariată (model care să ia în considerare mai multe variabile discriminante în același timp), ci o combinație secvențială de modele univariate;

- selecția variabilelor independente (criteriilor de performanță) care determină un anumit rating (o anumită clasă de performanță) nu se bazează pe rigurozitate științifică, ci pe experiență practică a membrilor autorității de supraveghere;

- ca urmare a acestei selecții euristice, este dificilă fundamentarea diferitelor limite pentru variabilele explicative care determină indicatorul de performanță (rating-ul), ceea ce conduce la o creșterea semnificativă a implicării subiective a analistului în stabilirea acestuia;

- sistem CAAMPL prin care sunt evaluate performanțele instituțiilor de credit (stabilite rating-urile) se bazează preponderent „pe reguli” după cum au subliniat și reprezentanții FMI în [3] și nu implică sub nici o formă metode cantitative de evaluare a performanțelor, cum ar fi cele statistico-econometrice sau așa-numitele metode de inteligență computațională.

Cel mai important aspect cu privire la motivarea elaborării modelelor de evaluare a performanțelor IFN-urilor pe baza raportărilor financiare ale acestora, îl constituie, în opinia noastră, faptul că aceste modele ar permite identificarea, într-o fază incipientă, a IFN-urilor care sunt ineficiente sub aspect financiar și operațional sau manifestă trenduri adverse, solicitând din partea autorității de supraveghere o atenție sporită și, de asemenea, permițând acesteia alocarea optimă a resurselor de care dispune.

Modele de evaluare ar trebui să fie în piețele financiare: de la manageri la creditori și investitori, tuturor oamenilor de afaceri interesați în a obține informații

corecte și curente despre o anumită entitate economică.

Cu privire la indicatori pe baza cărora pot fi analizate comparativ instituțiile financiare nebankare din punct de vedere al adecvării capitalului (C), calității activelor (A) și profitabilității (P) exprimăm următorul punct de vedere. Două din celelalte dimensiuni de performanță aplicabile în cazul instituțiilor de credit: **calitatea acționariatului** și **calitatea managementului**, sunt dimensiuni calitative și comportă o abordare distinctă. O altă dimensiune de performanță, **lichiditatea**, nu este aplicabilă instituțiilor financiare nebankare, neavând ca activitate atragerea de depozite ale populației.

Factorii determinanți în stabilirea adecvării capitalului sunt tipurile și mărimea riscurilor semnificative la care este supusă instituția financiară nebankară, cum ar fi: riscul de credit, riscul operațional, riscul de piață și riscul reputațional. În urma analizei SFP-urilor la nivelul instituțiilor financiare nebankare înscrise în Registrul special, au rezultat următorii indicatori de determinare a gradului de capitalizare:

1. Rata capitalurilor proprii (Efectul de pârghie) = capitaluri proprii/total active (valoare netă)
2. Raportul dintre capitalurile proprii și capitalul social
3. Gradul de îndatorare = surse împrumutate/capitaluri proprii

În ceea ce privește evaluarea activelor instituțiilor financiare nebankare, aceasta se face, în general, pe baza nivelului creditelor acordate, precum și a celor neperformante. Un sistem de indicatori pentru măsurarea calității activelor:

1. Credite acordate clienței în total active
2. Credite acordate clienței în total surse împrumutate
3. Credite restante și îndoielnice/litigiu în total portofoliu de credite
4. Creanțe restante și îndoielnice/litigiu în total activ
5. Creanțe restante și îndoielnice/litigiu în capitaluri proprii

Profitabilitatea este evaluată prin intermediul indicatorilor clasici:

1. Rata rentabilității economice (ROA) = profit net/total activ (valoare netă)
2. Rata rentabilității financiare (ROE) = profit net/capitaluri proprii
3. Rata profitului = profit brut/venituri totale
4. Costul activității = cheltuieli totale/venituri totale

Următorul pas în evaluarea performanțelor instituțiilor financiare nebankare îl constituie colectarea datelor necesare calculării unor astfel de indicatori. Procesul de colectare a demarat cu punerea la punct a formularelor pe baza cărora vor fi calculați indicatorii pentru instituțiile financiare nebankare înscrise în Registrul special, trimestrial, pentru anii 2006-2010. Setul de date trebuie privit în dinamică, în sensul că pot fi adăugați noi indicatori sau pot fi adăugate noi înregistrări odată ce acestea devin disponibile.

Concluzii

S-a prezentat situația curentă a unuia din cele mai importante sectoare financiare: **Sectorul instituțiilor financiare nebancare**, provocările cu care se confruntă autoritatea centrală în activitatea de monitorizare și supraveghere prudențială a acestor instituții, plecând de la cadrul de reglementare și evaluare a acestora. Totodată, s-a descris **Cadrul de reglementare a activității instituțiilor respective în unele țări din Uniunea Europeană** fiind subliniată necesitatea unei noi abordări în ceea ce privește **Sistemele de evaluare a performanțelor instituțiilor financiare**. Au fost definiți indicatorii de performanță pe baza cărora urmează a fi elaborate noile sisteme de evaluare.

Bibliografie

- [1] de Larosière J., Balcerowicz L., Issing O., Masera R., Mc Carthy C., Nyberg L., Pérez J și Ruding O., *The Report of the high-level group on financial supervision in the EU*, Bruxelles, 25 februarie 2009.
- [2] Banca Națională a României, *Raport anual 2009*, ISSN 1453 – 3936.
- [3] Fondul Monetar Internațional, *Romania: Financial Sector Stability Assessment, February 2010*, Raportul de țară al FMI nr. 10/47.
- [4] Banca Națională a României, *Sistemul uniform de evaluare CAAMPL*, 2008.
- [5] Parlamentul și Consiliul European, *Directiva nr. 48/EC/2006*.
- [6] Schiedermaier C., *Passporting of Finance Leasing and Factoring Institutions (LFI's)*, 7th Meeting of European Passport Experts, 23 September 2010, Oslo.
- [7] Parlamentul României, *Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare*, 2009.
- [8] Banca Națională a României, *Regulamentul nr. 20/2009 privind instituțiile financiare nebancare*, 2009.
- [9] Banca Națională a României, *Raport anual 2008*, ISSN 1453 – 3936.
- [10] Asociația Societăților Financiare din România, *Piața industriei de leasing financiar în România*, 2010